

พฤติกรรมการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนทางไตของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลราชวิถี
(SELF CARE BEHAVIORS TO PREVENT KIDNEY COMPLICATION OF DIABETIC
PATIENTS AT RAJAVITHI HOSPITAL)

นางพิจิตรา ทูตมาลา 4736289 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: นิรัตน์ อิมามิ Ph.D., มณีรัตน์ ชีระวิวัฒน์ Ph.D., การดี เต็มเจริญ ศ.ด.

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเชิงพรรณานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการรับรู้การดูแลตนเองและพฤติกรรมการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนทางไตของผู้ป่วยเบาหวานและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การดูแลตนเองกับพฤติกรรมการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนทางไต กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเบาหวานที่มาใช้บริการรักษาที่คลินิกเฉพาะโรคเบาหวาน จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ไค-สแควร์และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้การดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนทางไตในภาพรวมและรายด้านในระดับต่ำเกือบทุกด้าน ยกเว้นการรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคไตเรื้อรังและการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติเพื่อการป้องกันโรคไตเรื้อรัง เพื่อควบคุมระดับน้ำตาล ระดับไขมันในเลือด และความดันโลหิตอยู่ในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมโดยภาพรวมในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันโรคไตเรื้อรังในระดับดี และพบว่า การรับรู้การดูแลตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนทางไต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.002$) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้านพบว่า การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคไตเรื้อรัง การรับรู้ความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองและการรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนทางไตของผู้ป่วยเบาหวานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.001$, 0.001 และ 0.028 ตามลำดับ) แต่การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไตเรื้อรังและอุปสรรคในการดูแลตนเอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนทางไตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ควรส่งเสริมให้ผู้ป่วยเบาหวานมีการรับรู้การดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนทางไตและมีพฤติกรรมการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนทางไตที่ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไตเรื้อรังและการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนทางไตของผู้ป่วยเบาหวาน

คำสำคัญ : พฤติกรรม / การรับรู้ / เบาหวาน / โรคไตเรื้อรัง

SELF CARE BEHAVIORS TO PREVENT KIDNEY COMPLICATION OF DIABETIC PATIENTS
AT RAJAVITHI HOSPITAL.

PICHITRA THOOLMALA 4736289 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORS: NIRAT IMAMEE Ph.D., MANIRAT THERAWIWAT Ph.D., PARADEE
TEMCHAROEN Dr.P.H.

ABSTRACT

This descriptive research aimed to assess perceived self-care and self-care behaviors for preventing kidney complications in diabetic patients, and to study the relationship between self-care perceptions and self-care behaviors for preventing kidney complications. The study group comprised 350 diabetic patients attending a diabetic clinic. An interviewing schedule was used as the research instrument. The data was analyzed by computing descriptive statistics, Chi-square test and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results of the study showed that the respondents had a low level of perceived self-care for preventing kidney complications, both of the total self-care perceptions and almost all specific aspects except the perceived severity of chronic kidney disorders. The perceived benefits of performing behaviors for preventing chronic kidney disorders, controlling blood sugar, blood cholesterol and blood pressure, were found to be at a moderate level. The respondents' self-care behaviors were found to be at a good level. A significant relationship was found between perceived self-care and perceived self-care behaviors for preventing kidney complications ($p=0.002$). The analysis of the relationship between the specific aspects of perceptions and self-care behaviors to prevent kidney complications showed that there was a significant relationship between self-care behavior and the following variables : perceived severity of kidney disorders; perceived self-efficacy to perform self-care behavior; and perceived benefits of performing self-care behaviors ($p=0.001$, 0.001 , and 0.028 respectively). But no significant relationship was found between self-care behaviors for preventing kidney complications and perceived susceptibility for getting chronic kidney disorders and perceived obstacles to perform self-care behaviors.

This study revealed that it is necessary to encourage diabetic patients to perceive self-care for preventing kidney complications appropriately, and to perform self-care behaviors correctly for preventing kidney complications.

KEY WORDS : BEHAVIOR / PERCEPTION / DIABETIC MELLITUS / CHRONIC KIDNEY
DISORDERS

168 pp.